

Martti Kirsitie

MISS

YOU

LURRA Editions

MISS
YOU

Martti Kirsitie

MISS
YOU

LURRA Editions

© Martti Kirsitie

LURRA Editions
www.lurraeditions.fi

Etukannen kuva: Martti Kirsitie
Kansi ja taitto: Kim Söderström

Painopaikka: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-7380-36-9

YOU

You, Sinä. Pitkäletinen, vakavakatseinen, pitkänhuiskea helsinkiläistytö Brahenkentän laitamilta, Malminrinteen kulmasta.

Marita Anneli Lindahl, Syksyn Lapsi, niin kuin Sinä usein itsesi nimesit, varsinkin niinä riemukkaina hetkinä, kun saimme kahlata syksyn värien kirjomissa vaahteranlehtidyneissä. Niin kuin aina myös teimme, läpi kaikkien vuosiemme, viimeiseen yhteiseen syksyymme asti, aina kun tiellemme osui tuulen nietostamia, kiehtovasti rahisevia lehtikasaumia.

Sinut valittiin Miss Suomeksi tammikuussa 1957. Saman vuoden kesäkuussa Baden-Badenissa Sinut seppelöitiin Miss Eurooppa -kilpailussa ensimmäiseksi perintöprinsessaksi. Sanottiin että olisit voittanut, jos olisit hymyillyt. Hymyillyt enemmän.

Runsaat kolme kuukautta myöhemmin, 14. lokakuuta, kolme päivää ennen yhdeksäntoista-

vuotissyntymäpäivääsi, Sinut kruunattiin Lontoossa Miss Maailmaksi.

Lontoo sai Sinun hymysi esiin. Tuomaristo, jossa oli jäsenenä mm. brittiläinen autourheilu-legendana Stirling Moss, oli yksimielinen voittajasta.

1970-luvulla Sinut valittiin Apu-lehden järjestämässä suuressa yleisöäänestyksessä 'Kaikkien Aikojen Miss Suomeksi'.

Olit kaunis, luonnonkaunis. Et hymyillyt paljon. Tarvitsit hymyysi aina hyvän syyn. Mutta kun hymyilit, hymysi oli taianomaisen kaunis, hämmentävä, vangitseva. Lapset ja vanhukset saivat hymysi varmimmin osakseen.

Elokuvaohjaajat Federico Fellini ja Luchino Visconti olivat kiinnostuneita Sinusta.

Visconti olisi halunnut Sinut rooliin Thomas Mann -filmatisoinnissaan 'Kuolema Venetsiassa'. Torjuit ajatuksen yksiselitteisen jyrkästi. Et kokenut itseäsi näyttelijäksi; näyttelemisen, elokuva-maailma, ei tuntunut riittävästi *Sinulta*. Ilman epäilyksiä olisit ollut kuin muotoon valettu arvoituksellisen Frau Aschenbachin roolissa, johon Visconti sitten valitsi Marisa Berensonin.

Kasvoit niukoissa oloissa Adolfina-isoäitisi kaitsemana. Vanhankansan viisas, tunnollinen,

velvollisuudentuntoinen nainen, suurkeittiökokki, opetti Sinulle kaiken kodinhoidosta, ruoanlaitosta, leipomisesta. 'Fiinulta', rakkaalta Fiinultasi, sait myös eettiset ja moraaliset eväät ihmisarvoiseen elämään. Ne arvot eivät horjuneet missään elämäsi vaiheessa.

Näin Sinut ensimmäisen kerran Stockmannin 8. kerroksen hissiaulassa. Olin neljätoistavuotias koulupoika. En osaa edelleenkään kuvailla itselleni tuntemuksiani sillä hetkellä.

Olisit halunnut käydä kouluja, opiskella. Erityisesti taideaineet, kuvataide, maalaaminen, muotoilu, olivat Sinulle tärkeitä. Mutta et päässyt toteuttamaan itseäsi, luontaisia ambitioitasi. Joku lähisukulaisesi lohkaisi ilkeästi, vähättelevästi, että "eihän niistä kunnon työksi ole". Se sattui. Menit töihin, ensin kukkakauppaan, sitten Stockmannin jalkohoitajakouluun. Ja kun valmistuit pedikyristiksi, sait Stockmannilta pysyvän työpaikan. Muuan työtoverisi sitten suorastaan pakotti Sinut ottamaan osaa Miss Suomi -kilpailuun. Ja kaikki muuttui.

Vuoden 1957 jälkeen elämäsi täyttyi kiertueista ja muotinäytöksistä ja muusta pyöryksestä. Kiersit Euroopan läpikotaisin, teit pitkiä

kiertueita Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Olit yksin. Kukaan ei ollut mukana tukemassa, suojelemassa, varoittamassa.

Kademiellinen huonesiivooja vaihtoi aamiaismehusi kellertävään puhdistusnesteeseen, vähäisiä näytösmeikkejäsi varastettiin tai töhrittiin, laukkujaasi kaiveltiin, käteisvarojasi pihistettiin, esiintymisasujasi leikeltiin.

Sait kokea kiiltokuvaelämän mattapuolta. Kaikki se aivan varmasti nostatti epäluulojasi, torjuntaasi maailmallisia näyttämöitä kohtaan. Vaistonvarainen valppautesi ja kirkas tajusi pelastivat Sinut. Et ollut maailman valojen harhauttavissa.

Kotona Suomessakin Sinulla oli paljon kysyntää: elokuvaan (sanoit saman kuin Lucino Viscontille: ”En osaa enkä halua näyttellä.”), levystudioon (sanoit: ”En osaa laulaa, enkä halua uskotella, että osaisin.”).

Muotinäytöksissä esiinnyit, eritoten pienet yksityisateljeet, Riitta Immonen ja Kaarlo Forsman, saivat Sinun sympatiasi. Ja päinvastoin, koska Sinä olit niin ’helppo’, et koskaan oikutellut, et myöhästynyt. Ja koska vartalosi oli niin virheetön: mitään ei tarvinnut yrittää peitellä, kompensoida.

Jalkojenhoidosta, kenkien oikeasta valinnasta, kiersit vuosikausia puhumassa maan kaikissa kolkissa. Samoin olit pitkään uuden ja luotettavaksi todetun ihonhoitotuotesarjan ’julkikasvo’. Ja kun Aleksille avattiin uusi tavaratalo, Aleksi 13, Sinut valittiin jalkineosaston johtoon ja kenkien kansainväliseksi sisäänostajaksi.

Sait käydä usein mm. Italiassa, yhdessä lempimaistamme. Ja kaikki meni hyvin, kunnes tultiin tilanteeseen, jossa tavaratalon johto halusi irtisanoa muutaman kenkäosaston myyjän ja edellytti Sinun hoitavan prosessin. Kielätydyit. Sanoit että kun Sinä et ole ollut heitä palkkaamassa, Sinä et heitä myöskään erota. Siirryit vaatemuodin pariin, sisäänostajaksi takkeihin ja jakkuihin erikoistuneisiin muoti-likkeisiin.

Tapasimme, täysin yllättäen, pienessä perhejuhlassa, jossa oli koolla kourallinen ihmisiä.

Oli kulunut yli 10 vuotta siitä, kun olin kohdannut Sinut Stockmannin hissiaulassa. Vaihdoin muutaman sanan. Sinua oli helppo lähestyä. Se, että olit Miss Suomi ja Miss Maailma – yhä tänäkin päivänä, 2021, ainoa suomalainen Miss World – ei tuntunut eikä näky-

nyt sinussa missään. Hyvästelimme, minulla oli vielä jotakin jatko-ohjelmaa yliopistolla.

Seuraavana viikonloppuna kirjoitin Sinulle kirjeen – aika pitkänkin kirjeen, niin kuin kirjeilläni on taipumusta olla. Nostin esiin tapaa-misemme, käymämme lyhyen keskustelun, ja kysyin, haluaisitko lähteä iltapalalle kanssani jonakin lähitulevaisuuden iltana.

Meni pari päivää, ja sitten soi puhelin. Sanoit, hyvin ujosti, että tulisit mielelläsi.

Tapasimme silloisen Hildén-ketjun lippulaivaravintolassa Aleksilla, punaruskean marmorin ja pehmeän kynttilänvalon sävyttämässä suojakehässä.

Olit hyvin kaunis. Alusta alkaen oli ilmi-selvää, että eläisimme yhdessä kaikki jäljellä olevat elämämme päivät.

Olit syntynyt lokakuun 17. päivänä 1938. Kuolit minun syliini iltasuihkussa, kesken hiustenpesun, maaliskuun 21. päivän iltana 2017.

Saimme yhdessä kokea lähes täydet viisi vuosikymmentä. Vaikka olisin etsimällä etsinyt Sinusta jotakin häiritsevää, jotakin edes pientä yksittäistä seikkaa, jota olisin halunnut muuttaa, en olisi sellaista löytänyt.

Minulle Sinä olit eheä, kokonainen.

Tai niin no. Jos olisi ollut aivan pakko keksiä jotakin, olisi minulla ollut yksi toivomus.

Sinulla oli usein tapana kätkeä kauniit hiuksesi yöksi vihreään turbaaniin, jonka olimme yhdessä ostaneet Marseillesta. Et halunnut, että hiuksesi olivat vallattomasti levällään.

Minä taas olisin halunnut juuri sitä.

Että jokin vallaton kiehkura olisi useammin valahtanut kasvoilleni, tuoksumaan, kutittamaan.

MISS YOU

Miltä tuntuu elää kauneuden kanssa?
Entä maailman kauneimman kanssa?

Kansainvälisen mainosalan pioneeri
Martti Kirsitie oli koulupoika, kun hän
näki ensimmäisen kerran 18-vuotiaan
Marita Lindahlin, joka puoli vuotta
myöhemmin valittiin Miss Maailmaksi.

Näkemistä seurasi, vuosikymmen
myöhemmin, 50-vuotinen avioliitto
ja elämä Suomessa ja Englannissa,
mitä sävyttivät toistuvat matkat
Euroopan eri kulttuureihin.

Muistelmateos on haikea oodi paitsi
yhdessä olemisen onnelle, aikalaisille
tavoille ja kulinarismille, myös
brittiläiselle ilmapiirille kaikkineen.

Ylimpänä on loputon kaipaus vuonna
2017 menehtyneeseen puolisoon, joka
antoi koko elämänsä suhteelle, joka oli
molemmille se maailman kaunein.

